

**Програма підвищення кваліфікації
«Самооцінювання якості освітнього процесу в
закладі дошкільної освіти з використанням методики ECERS-3»**

Загальні положення програми підвищення кваліфікації «Самооцінювання якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти з використанням методики ECERS-3» (далі – Програма) розроблено відповідно до державної політики в галузі дошкільної освіти.

Розробник програми: Косенчук Ольга Геннадіївна, кандидат педагогічних наук, доцент, начальник відділу дошкільної та початкової освіти державної установи «Український інститут розвитку освіти».

Обсяг програми підвищення кваліфікації: 30 годин/ 1 кредит ЄКТС.

Мета програми:

Метою Програми навчання педагогічних працівників ЗДО є формування системи знань про принципи, структуру, особливості застосування методики ECERS-3, здатності та готовності до проведення педагогічного спостереження та самооцінювання якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти за запропонованими підшкалами, параметрами та індикаторами.

Реалізація визначеної мети спрямована на розв'язання таких завдань:

- ознайомити педагогічних працівників з метою, завданнями, принципами, структурою, базовими поняттями міжнародної методики ECERS-3;
- поглибити знання щодо розуміння сутності понять “якість дошкільної освіти”, “самоаналізу якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти”, “підшкали, параметри, індикатори самооцінювання якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти”;
- сформувати здатність та готовність до застосування міжнародної методики ECERS-3 в самооцінюванні якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти;
- навчити фіксувати результати самоаналізу в оціночних бланках та робити узагальнення;
- сформувати усвідомлене розуміння використання отриманих результатів самоаналізу ЗДО під час планування роботи закладу.

Напрями навчання

Навчання педагогічних працівників буде здійснюватися за такими напрямками: ознайомлення із структурою, змістом, особливостями впровадження в освітній процес закладів дошкільної освіти України міжнародної методики ECERS-3; оволодіння практичними навичками із проведення процедури самоаналізу; формування загальних та професійних компетентностей.

Загальні компетентності спрямовані на формування умінь, що мають бути притаманні педагогічним працівникам, зокрема це такі уміння, як:

- вчитися й бути готовим до отримання нового досвіду;
- брати на себе відповідальність й приймати обґрунтовані рішення;
- діяти об'єктивно, відповідно до запропонованих алгоритмів та інструкцій.

Професійні компетентності: комунікаційна, мовленнєва, цифрова, психологічна, емоційно-етична, інклюзивна, прогностична, організаційна, рефлексивна, компетентність педагогічного партнерства, здатність до навчання впродовж життя.

Очікувані результати навчання за Програмою:

- знати мету, завдання, сутність підшкал, параметрів та індикаторів самооцінювання якості освітнього процесу у закладах дошкільної освіти за методикою ECERS-3;
- вживати у професійному мовленні ключові поняття, що є загальноприйнятими для міжнародної методики ECERS-3;
- діяти відповідно до запропонованих алгоритмів та методичних рекомендацій;

- здійснювати педагогічне спостереження;
- розуміти і приймати виклики, що пов'язані із проведенням процедури самооцінювання якості освітнього процесу у закладах дошкільної освіти;
- розвивати власні дослідницько-пошукові уміння (уміння спостерігати, аналізувати й узагальнювати інформацію, заповнювати оціночні бланки, робити висновки);
- дотримуватися етичних норм під час проведення самоаналізу;
- проводити процедуру самооцінювання якості освітнього процесу у закладах дошкільної освіти за методикою ECERS-3;
- узагальнювати результати самоаналізу.

Навчання педагогів щодо самооцінювання якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти з використанням методики ECERS-3 забезпечується за дистанційною, мережевою формами навчання шляхом проведення інтерактивних вебінарів, онлайн-практикумів, обговорення актуальних питань та обмін досвідом щодо впровадження міжнародної методики. Зміст Програми складається з дев'яти взаємопов'язаних тем. На етапі завершення навчання слухачі складають підсумковий тест.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає: 30 годин (1 кредит ЄКТС), з них: 6 год. – лекцій; 12 год. – практичні заняття; 10 год. – самостійна робота слухачів (розроблення практичного кейсу), 2 год. – підсумкові заходи.

МОДУЛЬ 1. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ САМООЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ОСВІТЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ЗА МІЖНАРОДНОЮ ШКАЛОЮ ECERS-3

Тема 1. Загальна характеристика шкали ECERS-3 як інструменту самооцінювання якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти

Концепція, зміст та структура шкали ECERS-3. Інноваційність параметрів шкали в організації освітнього процесу в закладах дошкільної освіти. Достовірність і валідність інструменту. Рекомендації під час проведення спостереження. Пояснення та аналіз термінів, що використовуються у шкалі. Система самооцінювання.

Тема 2. Особливості змісту «Простір і вмєблювання»: практичні аспекти та особливості самооцінювання

Загальний огляд, сутність та характеристика підшкали «Простір та вмєблювання». Пояснення та зміст параметра «Внутрішній простір». Особливості параметра «Умєблювання для догляду, гри та навчання». Сутність параметра «Облаштування групового простору для гри та навчання». Параметр «Місця для усамітнення» - зміст, сутність та особливості. Характеристика параметра «Візуальне оформлення простору, пов'язане з дітьми». Складові параметра «Простір для розвитку великої моторики». Зміст та аналіз параметра «Обладнання для розвитку великої моторики».

Тема 3. Зміст підшкали «Повсякденні практики особистого догляду»: практичні засади та особливості самооцінювання

Загальна характеристика та складові підшкали «Повсякденні практики особистого догляду». Зміст параметра «Споживання їжі». Особливості параметра «Туалетно-гігієнічні процедури». Параметр «Здоров'язбережувальні практики». Сутність та характеристика параметра «Безпека».

Тема 4. Домінанта підшкали «Мовлення та грамотність»: практичні аспекти та особливості самооцінювання

Складові та характеристика підшкали «Мовлення та грамотність». Сутність параметра «Допомога у розширенні словника». Зміст параметра «Заохочення дітей до мовлення». Основні характеристики параметра «Використання персоналом книжок у роботі з дітьми». Складові параметра «Заохочення дітей до користування книжками». Зміст параметра «Знайомство з друкованим текстом».

Тема 5. Сутнісна характеристика підшкали: «Види навчально-пізнавальної діяльності»: практичні засади та особливості самооцінювання

Характеристика та сутність підшкали «Види навчально-пізнавальної діяльності». Зміст параметра «Дрібна моторика». Особливості параметра «Мистецтво». Аспекти параметра «Музика та рух». Характеристика параметра «Кубики». Зміст параметра «Рольова гра». Особливості параметра «Природа/наука». Основні характеристики та відмінності «математичних» параметрів: «Математичні матеріали та види діяльності», «Математика в повсякденному житті», «Розуміння зображених чисел». Зміст і сутність параметра «Сприяння прийняттю різноманітності». Особливості параметра «Правильне використання технологій».

Тема 6. Характеристика підшкали «Взаємодія»: особливості спостереження та самооцінювання

Зміст та сутність підшкали «Взаємодія». Характеристика параметра «Нагляд за діяльністю, пов'язаною з великою моторикою». Особливості параметра «Індивідуалізоване навчання й учіння». Зміст параметра «Взаємодія персоналу з дітьми». Суть параметра «Взаємодія між однолітками». Особливості параметра «Дисципліна».

Тема 7. Сутність і зміст підшкали «Структурування програми»

Зміст та характеристика підшкали «Структурування програми». Особливості оцінювання параметрів «Зміна діяльності та час очікування», «Вільна гра», «Загальногрупові діяльності: гра та навчання». Аналіз поняття «переходи між діяльністю» та приклади методичного використання. Зміст і сутність поняття «вільна гра».

МОДУЛЬ 2. ECERS-3 ЯК ІНСТРУМЕНТ ВИМІРЮВАННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Практичний кейс для самостійного опрацювання

Виконання завдань, що спрямовані на вивчення сутності та переваг методики ECERS-3, аналіз змісту показників та індикаторів оцінювання психолого-педагогічних, організаційних, матеріально-технічних умов, що наявні в закладі дошкільної освіти для індивідуального розвитку дитини, особливостей планування варіативних форм активностей дітей, відповідно до пропонування шкал. Практичний кейс реалізується у два етапи:

- 1) аналіз відеофрагменту та фіксація результатів самооцінювання в протоколі;
- 2) здійснення тестового самооцінювання якості освітнього процесу в закладі дошкільної освіти фіксація результатів оцінювання в протоколі.

Тема 8. Адміністрування шкали ECERS-3

Інструктаж з користування бланком оцінювання. Аналіз індикаторів з позначкою «Не застосовується». Практичне використання бланку оцінювання. Особливості розрахунку результатів.

Тема 9. ECERS-3: зворотний зв'язок із слухачами

Робота у 8 мікрогрупах щодо особливостей самооцінювання параметрів, індикаторів, підшкал ECERS-3. Особливості розрахунку результатів.

Зміст програми

Назва тем	Кількість годин				
	Лекції	Практичні	Самостійна робота	Підсумковий тест	Усього
МОДУЛЬ 1. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ САМООЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ЗА МІЖНАРОДНОЮ ШКАЛОЮ ECERS-3					
Тема 1. Загальна характеристика шкали ECERS-3 як інструменту самооцінювання якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти	2	–	2	–	4
Тема 2. Особливості змісту «Простір і вмєблювання»: практичні аспекти та особливості самооцінювання	–	2	–	–	2
Тема 3. Зміст підшкали «Повсякденні практики особистого догляду»: практичні засади та особливості самооцінювання	–	2	–	–	2
Тема 4. Домінанта підшкали «Мовлення та грамотність»: практичні аспекти та особливості самооцінювання	–	2	–	–	2
Тема 5. Сутнісна характеристика підшкали: «Види навчально-пізнавальної діяльності»: практичні засади та особливості самооцінювання	–	2	–	–	2
Тема 6. Характеристика підшкали «Взаємодія»: особливості спостереження та самооцінювання	–	2	–	–	2
Тема 7. Сутність і зміст підшкали «Структурування програми»	–	2	–	–	2
Разом за модулем	2	12	2	–	16
МОДУЛЬ 2. ECERS-3 ЯК ІНСТРУМЕНТ ВИМІРЮВАННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ					
Практичний кейс для самостійного опрацювання	–	–	4	–	4
Тема 8. Адміністрування шкали ECERS-3	2	–	2	–	4
Тема 9. ECERS-3: зворотний зв'язок із слухачами	2	–	2	–	4
Разом за модулем	4	–	8	–	12
Підсумкові заходи	2	–	–	2	2
Усього	6	12	10	2	30